

Mezinárodní výzkum dospělých
Programme for the International Assessment of Adult Competencies

Konference „Předpoklady úspěchu v životě i práci“

Hlavní zjištění z výzkumu OECD PIAAC
27.11.2013

Jana Straková, Arnošt Veselý

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Základní informace o výzkumu PIAAC

- komplementární k výzkumu PISA
- šetření dospělých ve věku 16-65 let
- testy čtenářské a numerické gramotnosti a dovednosti řešit problémy v prostředí informačních technologií
- dotazníky mapující počáteční a další vzdělávání, zkušenosti na trhu práce a využívání dovedností v životě a v práci
- reprezentativní výzkum, náhodný výběr respondentů
- administrace vyškolenými tazateli v domácnostech
- administrace prostřednictvím přenosného počítače (CAT) s alternativou písemného testu

Základní informace o výzkumu PIAAC

- hlavní sběr na přelomu 2011, 2012
- Celkem 24 vyspělých zemí: Austrálie, Belgie (Vlámsko), Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Japonsko, Kanada, Jižní Korea, Kypr, Německo, Nizozemsko, Norsko, Polsko, Rakousko, Rusko, Slovensko, Spojené státy americké, Španělsko, Švédsko, Velká Británie (Anglie a Severní Irsko).
- účast celkem 166 000 respondentů
- v ČR získána data od 6102 respondentů, dosažená návratnost 66 %
- zahájena druhá vlna: Chile, Indonésie, Izrael, Litva, Nový Zéland, Řecko, Singapur, Slovinsko a Turecko
- předpokládaná periodičita 10 let

Zdroje

- www.piaac.cz
- OECD. 2013. *First Results from the Survey of Adult Skills*. Dostupné na: http://www.oecd-ilibrary.org/education/oecd-skills-outlook-2013_9789264204256-en
- <http://www.oecd.org/site/piaac/>
- <http://skills.oecd.org>

Průměrný výsledek v testu čtenářské gramotnosti

Průměrný výsledek	Srovnávaná země	Země, jejichž výsledek NENÍ významně odlišný od srovnávané země
296	Japonsko	
288	Finsko	
284	Nizozemí	
280	Austrálie	Norsko, Švédsko
279	Švédsko	Austrálie, Norsko
278	Norsko	Austrálie, Švédsko
276	Estonsko	Česká republika, Vlámsko (Belgie)
275	Vlámsko	Česká republika, Estonsko, Slovensko
274	Česká republika	Kanada, Estonsko, Korea, Slovensko, Vlámsko, Anglie/S.Irsko (VB)
274	Slovensko	Kanada, Česká republika, Korea, Vlámsko, Anglie/S.Irsko (VB)
273	Kanada	Česká republika, Korea, Slovensko, Anglie/S.Irsko (VB)
273	Průměr OECD	Kanada, Česká republika, Korea, Slovensko, Anglie /S.Irsko (VB)
273	Korea	Kanada, Česká republika, Slovensko, Anglie/S.Irsko (VB)
272	Anglie/S.Irsko (VB)	Kanada, Česká republika, Dánsko, Korea, Slovensko, Spojené státy americké
271	Dánsko	Rakousko, Německo, Spojené státy americké, Anglie/S.Irsko (VB)
270	Německo	Rakousko, Dánsko, Spojené státy americké, Anglie/S.Irsko (VB), Kypr
270	Spojené státy americké	Rakousko, Dánsko, Německo, Anglie/S.Irsko (VB), Kypr
269	Rakousko	Dánsko, Německo, Spojené státy americké, Kypr
269	Kypr	Rakousko, Německo, Spojené státy americké, Irsko
267	Polsko	Irsko
267	Irsko	Polsko, Kypr
262	Francie	
252	Španělsko	Itálie
250	Itálie	Španělsko

Průměrný výsledek v testu numerické gramotnosti

Průměrný výsledek	Srovnávaná země	Země, jejichž výsledek NENÍ významně odlišný od srovnávané země
288	Japonsko	
282	Finsko	Nizozemí, Vlámsko (Belgie)
280	Vlámsko	Dánsko, Finsko, Nizozemí, Norsko, Švédsko
280	Nizozemí	Finsko, Norsko, Švédsko, Vlámsko (Belgie)
279	Švédsko	Dánsko, Nizozemí, Norsko, Vlámsko (Belgie)
278	Norsko	Dánsko, Nizozemí, Švédsko, Vlámsko (Belgie)
278	Dánsko	Norsko, Švédsko, Vlámsko (Belgie)
276	Slovensko	Rakousko, Česká republika
276	Česká republika	Rakousko, Slovensko
275	Rakousko	Česká republika, Estonsko, Slovensko
273	Estonsko	Rakousko, Německo
272	Německo	Estonsko
269	Průměr OECD	Austrálie
268	Austrálie	Kanada
265	Kanada	Austrálie, Kypr
265	Kypr	Kanada, Korea
263	Korea	Anglie/S. Irsko (VB), Kypr
262	Anglie/S. Irsko	Korea, Polsko
260	Polsko	Anglie/S. Irsko (VB)
256	Irsko	Francie, Spojené státy americké
254	Francie	Irsko, Spojené státy americké
253	USA	Francie, Irsko
247	Itálie	Španělsko
246	Španělsko	Itálie

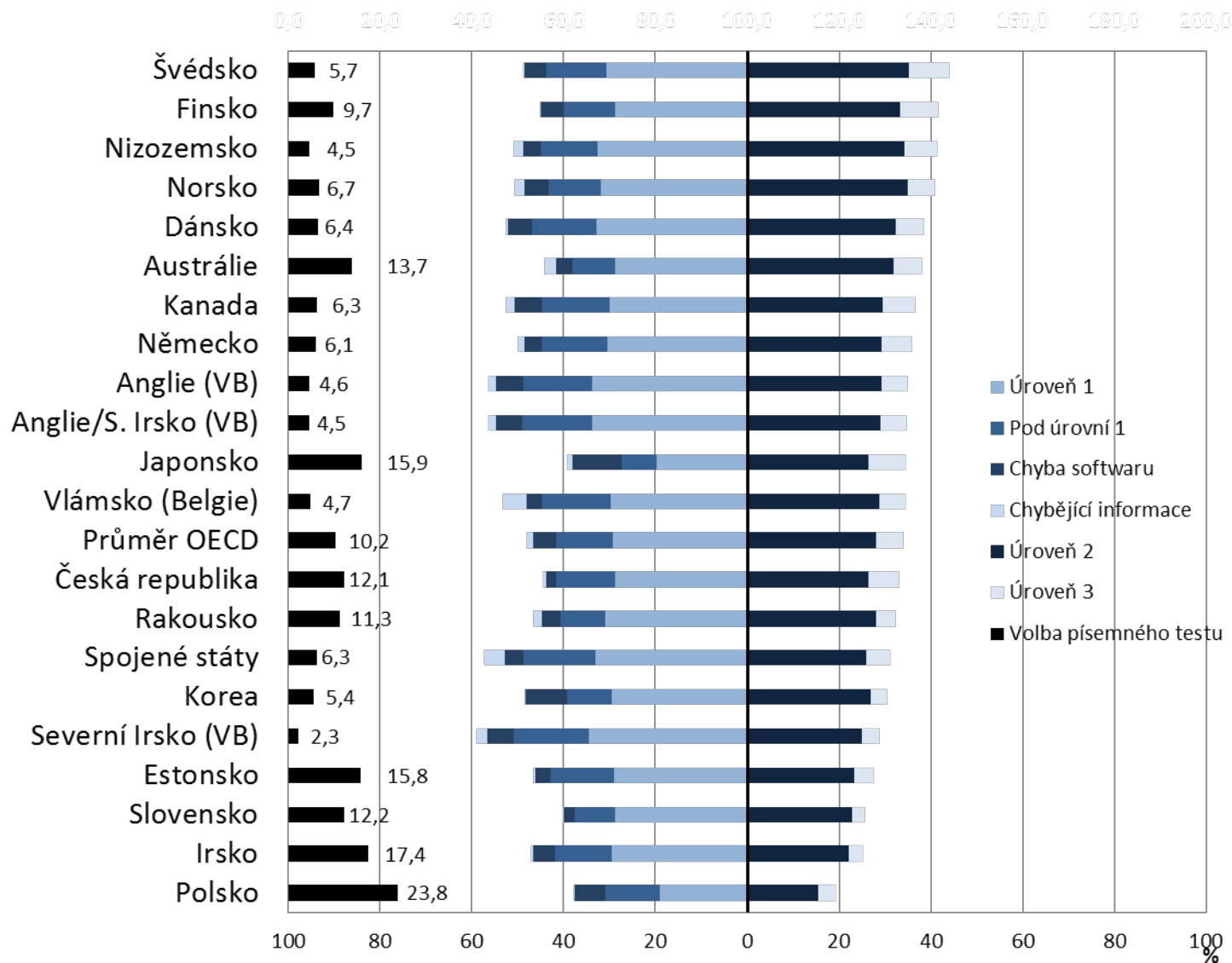
Průměrný výsledek v testu čtenářské gramotnosti 16-24

Průměrný výsledek	Srovnávaná země	Země, jejichž výsledek NENÍ významně odlišný od srovnávané země
299	Japonsko	Finsko
297	Finsko	Japonsko, Jižní Korea, Nizozemsko
295	Nizozemsko	Finsko, Jižní Korea
293	Jižní Korea	Finsko, Nizozemsko
287	Estonsko	Austrálie, Vlámsko (Belgie)
285	Vlámsko (Belgie)	Austrálie, Česká republika, Estonsko, Polsko, Švédsko
284	Austrálie	Česká republika, Estonsko, Německo, Polsko, Švédsko, Vlámsko(Belgie)
283	Švédsko	Austrálie, Česká republika, Německo, Polsko, Vlámsko(Belgie)
281	Polsko	Austrálie, Česká republika, Německo, Švédsko, Vlámsko(Belgie)
281	Česká republika	Austrálie, Rakousko, Kanada, Dánsko, Německo, Polsko, Slovensko, Švédsko, Vlámsko (Belgie)
280	Průměr OECD	Rakousko, Česká republika, Německo, Polsko, Švédsko
279	Německo	Austrálie, Rakousko, Kanada, Česká republika, Dánsko, Francie, Norsko, Polsko, Slovensko, Švédsko
278	Rakousko	Kanada, Česká republika, Dánsko, Francie, Německo, Norsko, Slovensko
276	Dánsko	Rakousko, Kanada, Česká republika, Francie, Německo, Norsko, Slovensko, USA
276	Slovensko	Rakousko, Kanada, Česká republika, Dánsko, Francie, Německo, Norsko, USA
276	Kanada	Rakousko, Česká republika, Dánsko, Francie, Německo, Norsko, Slovensko, USA
275	Norsko	Rakousko, Kanada, Dánsko, Francie, Německo, Irsko, Slovensko, USA
275	Francie	Rakousko, Kanada, Dánsko, Německo, Norsko, Slovensko, USA
272	USA	Kanada, Dánsko, Francie, Irsko, Norsko, Slovensko, Anglie/S.Irsko (VB), Kypr
271	Irsko	Norsko, USA, Anglie/S.Irsko (VB), Kypr
267	Kypr	Irsko, Španělsko, USA, Anglie/S.Irsko (VB)
266	Anglie/S.Irsko (VB)	Irsko, Itálie, Španělsko, USA, Kypr
264	Španělsko	Itálie, Anglie/S.Irsko (VB), Kypr
261	Itálie	Španělsko, Anglie/S.Irsko (VB)

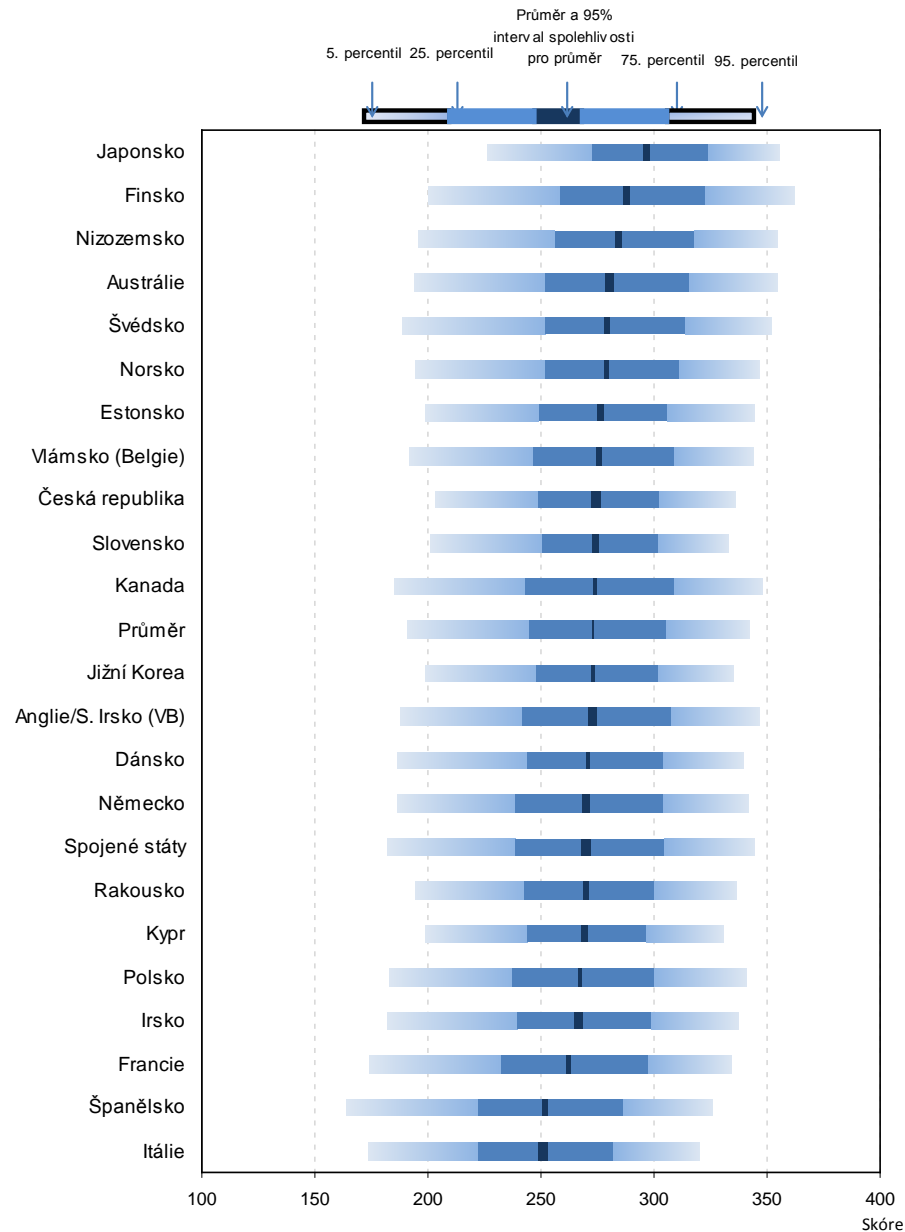
Průměrný výsledek v testu numerické gramotnosti 16-24

Průměrný výsledek	Srovnávaná země	Země, jejichž výsledek NENÍ významně odlišný od srovnávané země
285	Nizozemsko	Finsko, Japonsko, Jižní Korea, Vlámsko (Belgie)
285	Finsko	Japonsko, Jižní Korea, Nizozemsko, Vlámsko (Belgie)
283	Japonsko	Rakousko, Česká republika, Estonsko, Finsko, Jižní Korea, Nizozemsko, Slovensko, Švédsko, Vlámsko (Belgie)
283	Vlámsko (Belgie)	Rakousko, Finsko, Japonsko, Jižní Korea, Nizozemsko, Slovensko, Švédsko
281	Jižní Korea	Rakousko, Česká republika, Estonsko, Finsko, Japonsko, Nizozemsko, Slovensko, Švédsko, Vlámsko (Belgie)
279	Rakousko	Česká republika, Estonsko, Německo, Japonsko, Jižní Korea, Slovensko, Švédsko, Vlámsko (Belgie)
279	Estonsko	Rakousko, Česká republika, Německo, Japonsko, Jižní Korea, Slovensko, Švédsko
278	Švédsko	Rakousko, Česká republika, Estonsko, Německo, Japonsko, Jižní Korea, Slovensko, Vlámsko (Belgie)
278	Česká republika	Rakousko, Estonsko, Německo, Japonsko, Jižní Korea, Slovensko, Švédsko
278	Slovensko	Rakousko, Česká republika, Estonsko, Německo, Japonsko, Jižní Korea, Švédsko, Vlámsko (Belgie)
275	Německo	Austrálie, Rakousko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Norsko, Slovensko, Švédsko
273	Dánsko	Austrálie, Německo, Norsko
271	Průměr OECD	Austrálie, Kanada, Dánsko, Norsko, Polsko
271	Norsko	Austrálie, Kanada, Dánsko, Německo, Polsko
270	Austrálie	Kanada, Dánsko, Německo, Norsko, Polsko, Kypr
269	Polsko	Austrálie, Kanada, Norsko, Kypr
268	Kanada	Austrálie, Norsko, Polsko, Kypr
264	Kypr	Austrálie, Kanada, Francie, Polsko
263	Francie	Kypr
258	Irsko	Itálie, Španělsko, Anglie/S.Irsko(VB)
257	Anglie/S.Irsko(VB)	Irsko, Itálie, Španělsko
255	Španělsko	Irsko, Itálie, Anglie/S.Irsko(VB)
251	Itálie	Irsko, Španělsko, USA, Anglie/S.Irsko(VB)
249	USA	Itálie

Podíl respondentů na dílčích úrovních způsobilosti - řešení problémů v prostředí informačních technologií

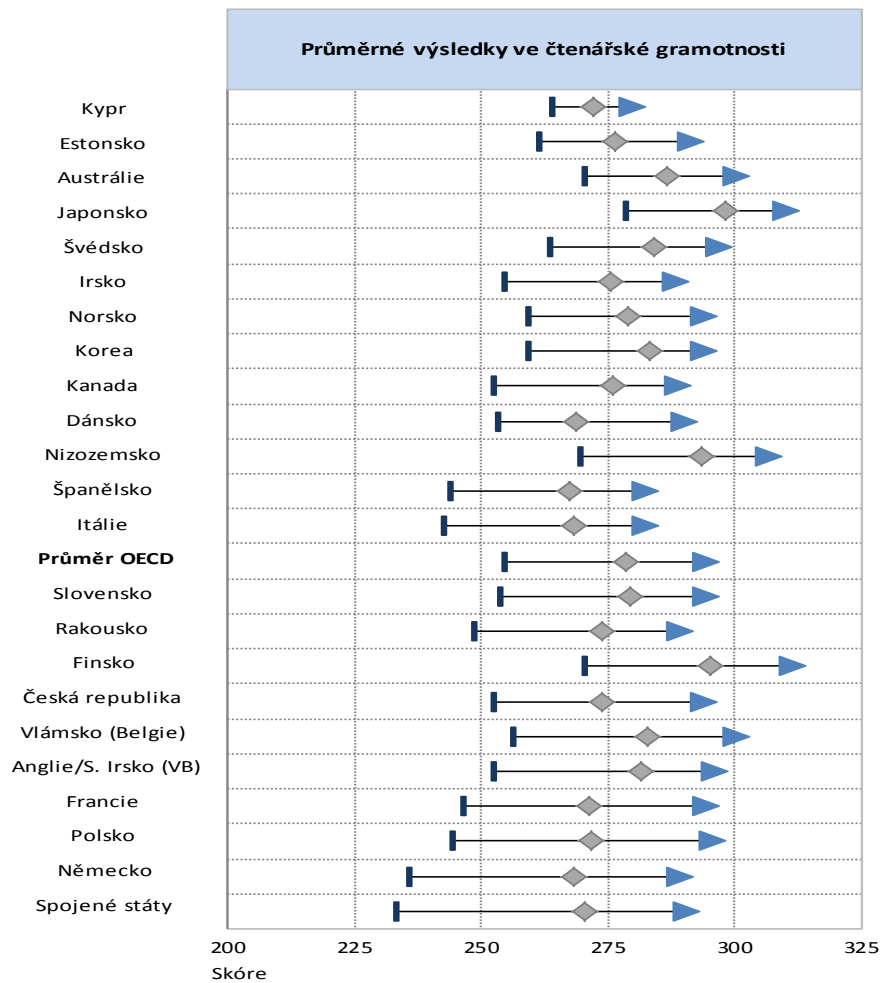

Rozložení kompetencí v populaci – čten. gram.

Výsledky podle rodinného zázemí – čten. gram.

- Ani jeden z rodičů nedosáhl středního vzdělání
- ◆ Alespoň jeden z rodičů dosáhl středoškolského (vyššího odborného) vzdělání
- ▶ Alespoň jeden z rodičů dosáhl vysokoškolského vzdělání

Implikace 1

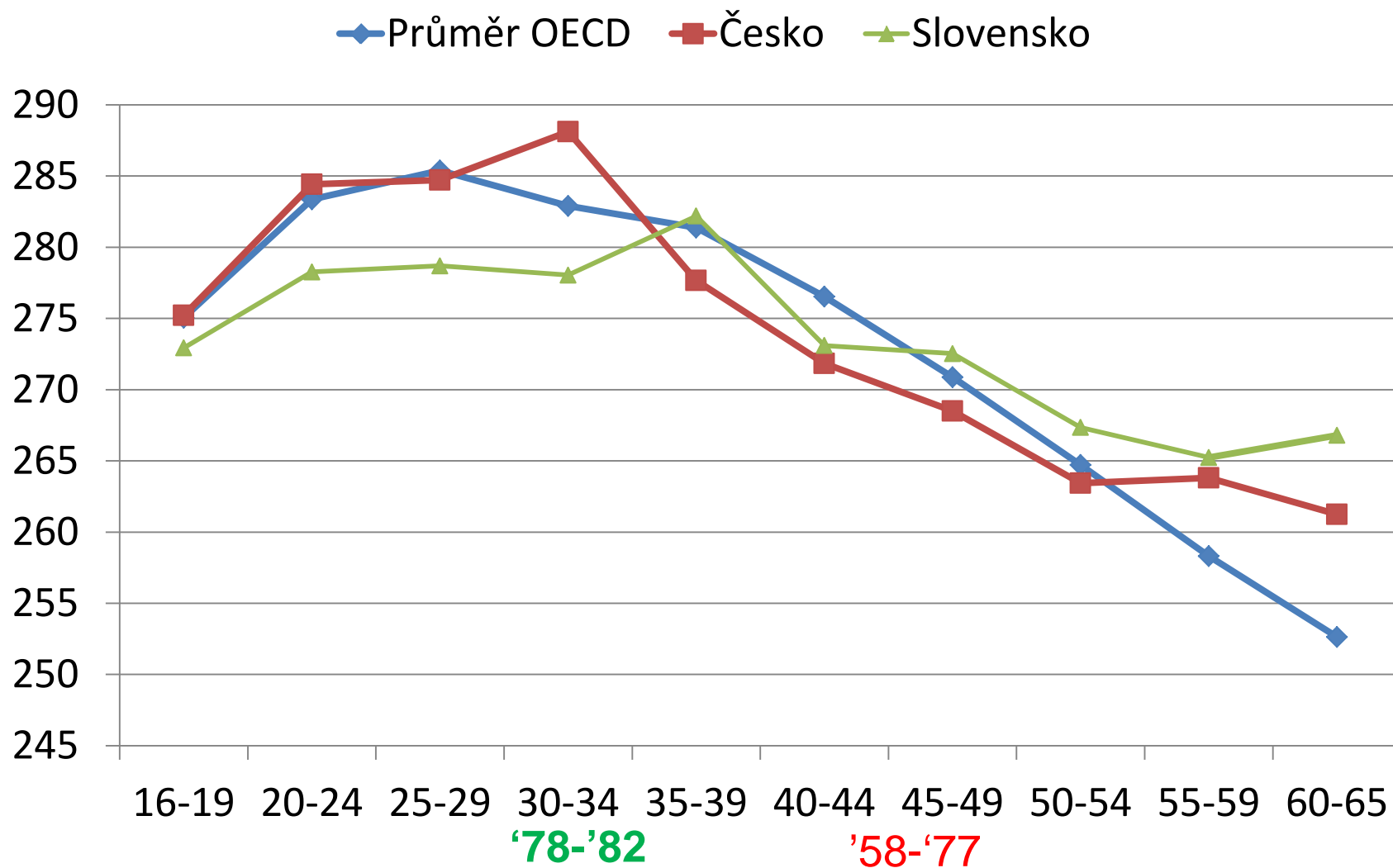
- Dramatický úpadek výsledků nepotvrzen → ne unáhlené radikální změny, ale systematické postupné zlepšování
- Relativně nejhorší výsledky v řešení problémů v prostředí IT → posílit ve výuce
- málo dospělých s velmi špatnými, ale i s velmi dobrými výsledky, silná závislost na rodinném zázemí → vytvořit systém, který je schopen rozvíjet potenciál každého žáka

Sociodemografické souvislosti

- Průměry zakrývají vysokou variabilitu uvnitř jednotlivých zemí
- Podle
 - věku
 - pohlaví
 - Vzdělání
 - ...

Výsledky ve čtenářské gramotnosti podle věku

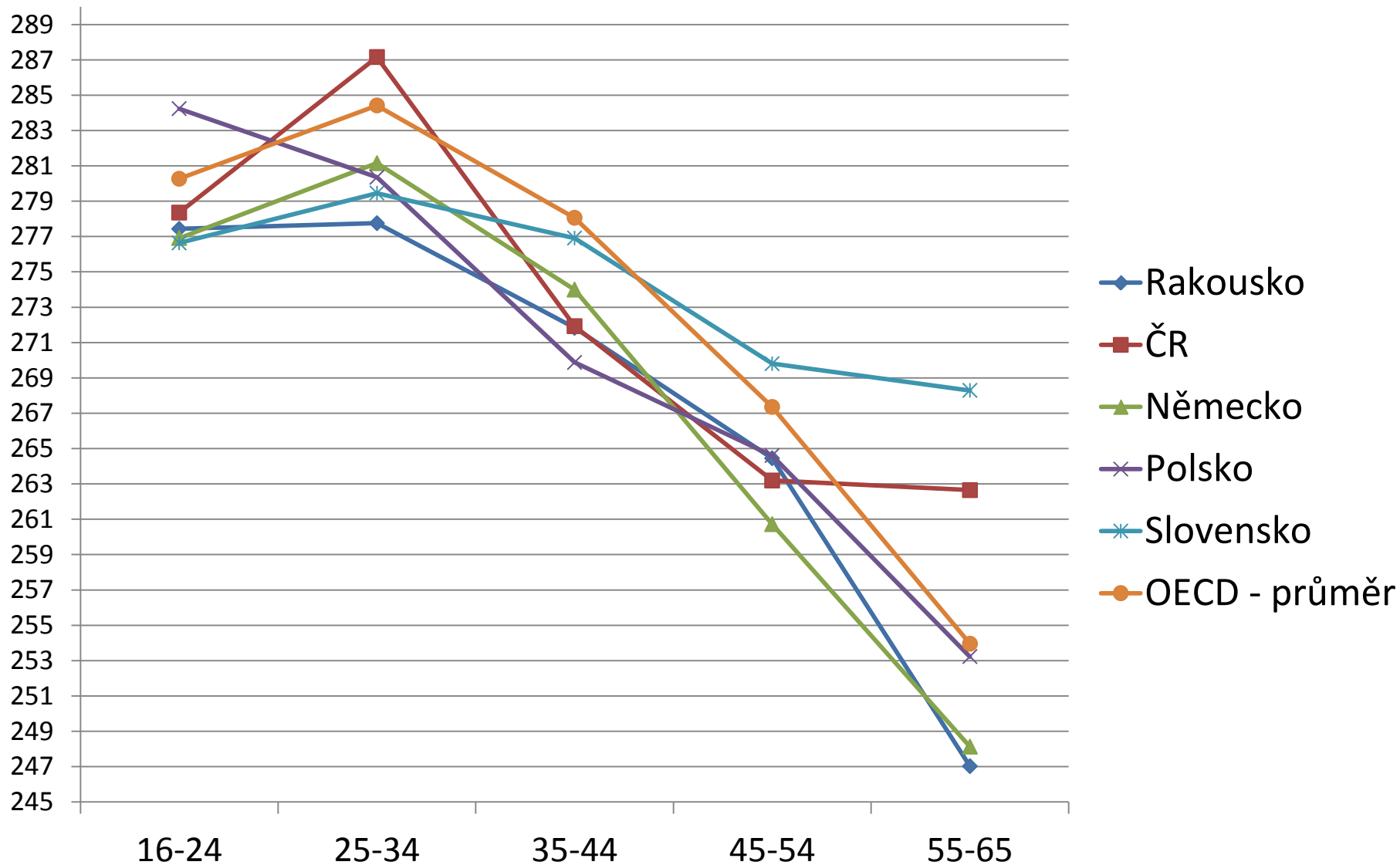
Výsledky podle pohlaví – čten. gram.

	Muži		Ženy		Muži - ženy
	Průměr	SE	Průměr	SE	
Republic of Korea	276	0,75	269	0,87	6,3
Netherlands	287	1,08	281	0,94	6,1
Belgium	278	0,97	273	1,08	5,3
Germany	272	1,17	267	1,19	5,1
Spain	254	1,00	249	1,04	4,7
Austria	272	1,04	267	0,93	4,1
Norway	280	0,97	276	0,91	3,9
Czech Republic	276	1,26	272	1,30	3,4
Sweden	281	1,08	278	1,10	3,3
Japan	298	0,88	295	1,01	3,1
England/N. Ireland	274	1,37	271	1,29	2,9
Canada	275	0,86	272	0,79	2,3
Ireland	268	1,17	265	1,10	2,3
OECD Average	274	0,24	272	0,23	2,0
Australia	281	1,28	279	1,11	1,8
United States	270	1,21	269	1,33	0,7
Italy	250	1,50	251	1,32	-0,3
Denmark	271	1,03	271	0,80	-0,4
Slovak Republic	273	0,86	274	0,82	-0,8
Estonia	275	1,09	277	0,81	-1,6
Cyprus	268	1,18	270	0,97	-1,6
Finland	286	1,21	289	0,99	-3,2
Poland	264	0,97	270	0,86	-6,4

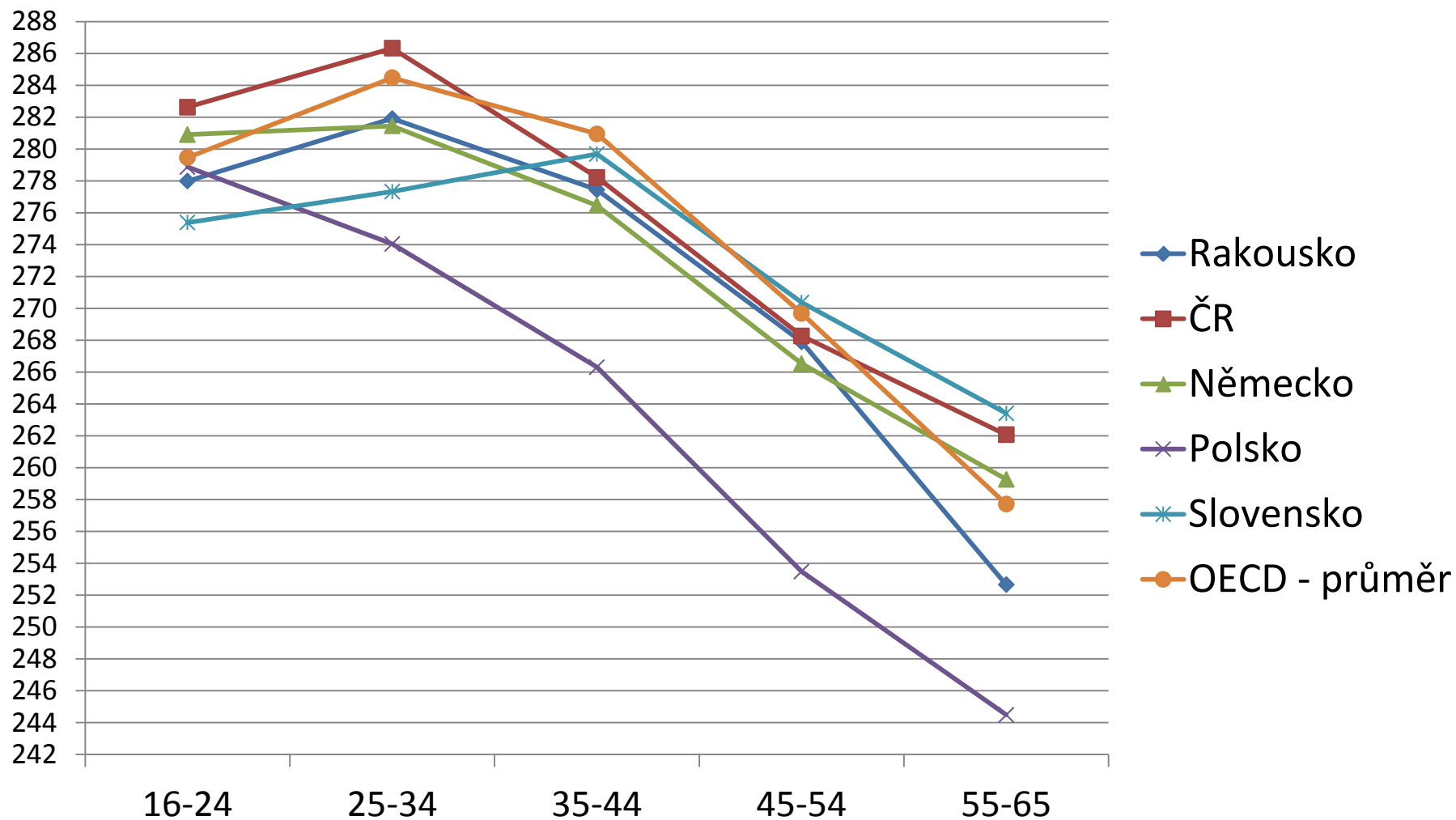
Výsledky podle pohlaví – numer. gram.

	Muži		Ženy		Muži - ženy
	Průměr	SE	Průměr	SE	
Germany	280	1,31	263	1,32	17,3
Netherlands	289	1,09	272	0,97	16,7
Belgium	288	1,14	272	1,15	16,0
Norway	286	1,17	271	1,07	14,8
Canada	273	0,90	258	0,95	14,6
England/N. Ireland	269	1,39	255	1,42	14,3
United States	260	1,27	246	1,46	14,1
Australia	274	1,42	261	1,20	13,7
Sweden	286	1,31	272	0,98	13,6
Austria	282	1,20	268	1,14	13,2
Spain	252	0,99	240	0,95	12,5
Japan	294	1,13	282	1,06	12,3
Ireland	262	1,29	250	1,33	11,9
OECD Average	275	0,26	264	0,25	11,7
Italy	252	1,39	242	1,38	10,7
Denmark	283	1,20	273	0,95	10,3
Republic of Korea	269	0,90	258	0,99	10,3
Finland	287	1,20	277	1,00	10,2
Czech Republic	280	1,36	271	1,30	9,0
Cyprus	268	1,13	261	1,17	7,3
Estonia	276	0,86	270	0,80	6,0
Slovak Republic	277	1,08	275	0,97	2,4
Poland	261	1,24	259	0,90	1,9

Čtenářská gramotnost – ženy dle věku

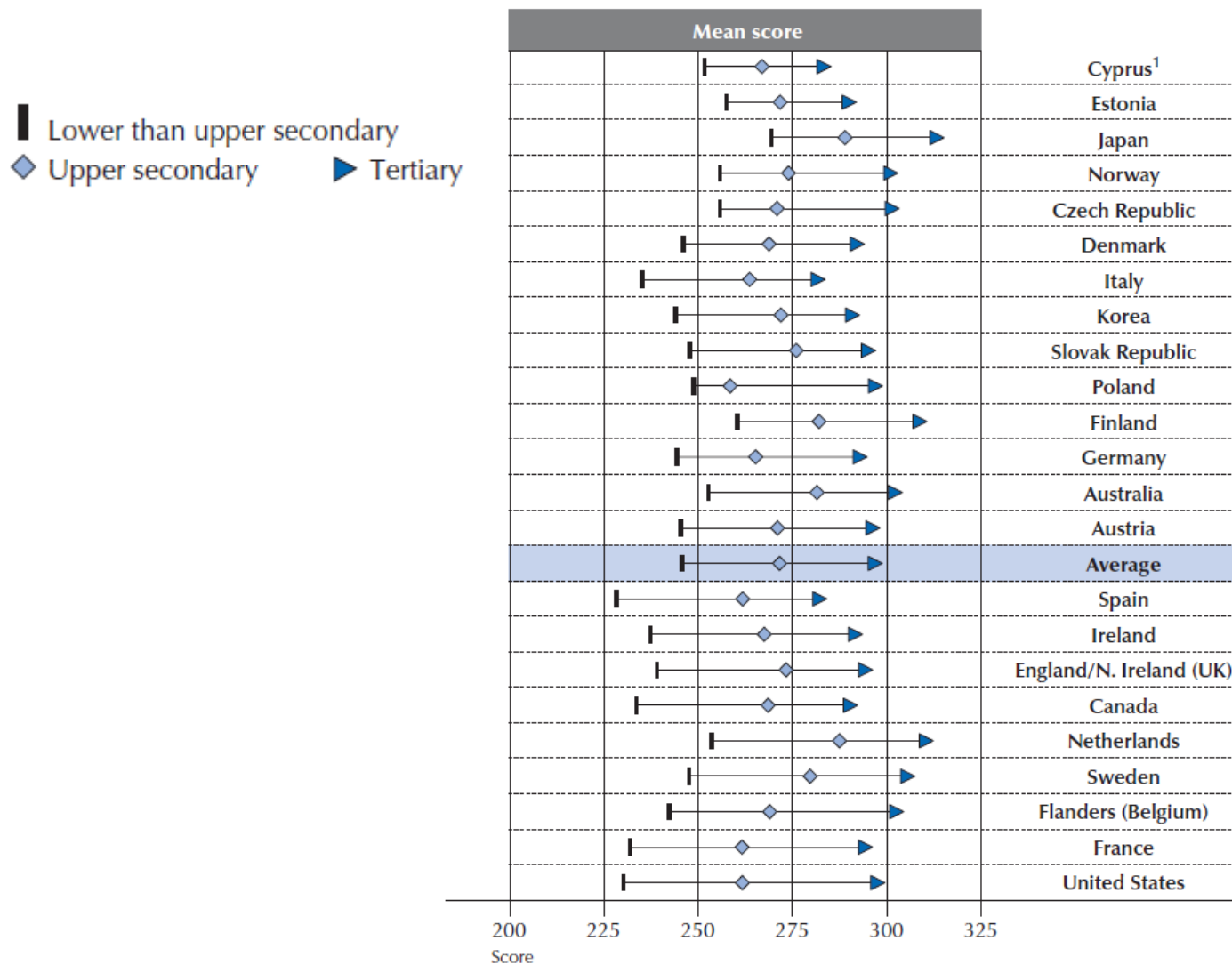

Čtenářská gramotnost – muži dle věku

Výsledky podle vzdělání – čten. gram.

A. Mean literacy proficiency scores

Kompetence dle vzdělání – ČR

Nejvyšší dosažené vzdělání	Zastoupení v populaci (%)	Průměrný skóre v čtenářské gramotnosti	SE	Průměrný skóre v numerické gramotnosti	SE	Průměrný skóre v řešení problémů v prostředí informačních technologií	SE
Základní vzdělání	12,7	258,9	2,7	251,8	2,4	285,4	3,1
Vyučení bez maturity kratší než 2 roky	2,5	243,2	4,9	242,2	6,3	266,4	6,1
Vyučení bez maturity delší než 2 roky	32,8	258,6	1,4	259,3	1,5	257,6	2,5
Vyučení s maturitou	1,4	264,1	6,5	270,2	8,6	273,1	8,2
Střední odborné s maturitou	25,4	282,0	1,5	284,9	1,4	288,4	1,9
Střední všeobecné s maturitou (gymnázium)	4,6	296,0	3,2	297,5	3,3	305,5	3,5
Středoškolská nástavba	2,3	278,4	4,1	284,9	7,3	279,0	5,5
Vyšší odborné	1,7	293,0	4,3	287,1	5,9	279,7	5,9
Bakalářské vysokoškolské vzdělání	2,9	297,8	4,6	307,2	4,2	299,9	6,8
Magisterské vysokoškolské vzdělání	11,6	303,2	2,8	313,2	3,0	307,1	3,0
Postgraduální vzdělání	1,4	303,3	7,0	319,9	5,9	296,2	7,2

Implikace 2

- Chronické problémy přetrvávají – selektivní systém, role učebních oborů
- Kompetence dány nejen školským systémem
→ větší pozornost propojení s dalšími politikami, další vzdělávání, využití kompetencí

Děkujeme za pozornost!

Jana Straková
Dům zahraniční spolupráce
jana.strakova@dzs.cz

Arnošt Veselý
Katedra veřejné a sociální politiky
Fakulta sociálních věd
Univerzita Karlova v Praze
veselya@fsv.cuni.cz